

ชื่อภาพ ต้นเลียบ

สถานที่ปลูก สวนสมุนไพรมะลิ หลังตึก60ปี

วันที่ถ่าย 14/7/53

ชื่อพรรณไม้ ต้นปีปผลิ

เกี่ยวข้องกับพระพุทธศาสนา ด้าน การตรัสรู้

เป็นข้อเขียนประเภท สารคดี

ชื่อเรื่องข้อเขียน ต้นปีปผลิแห่งการตรัสรู้

ต้นปีผลิแห่งการตรัสรู้

พระทีปังกรพุทธเจ้าเป็นพระพุทธรูปในอดีตที่มีหลักฐานกล่าวถึงทั้งทางฝ่ายเถรวาทและมหายาน นามของพระองค์หมายถึงผู้ยังแสงสว่างให้เกิดขึ้น ชื่ออื่นๆของพระองค์ได้แก่ พระสมันตประภาพุทธเจ้า พระประทีปประภาพุทธเจ้า พระสมาธิประภาพุทธเจ้า หรือพระปัจฉิมพุทธะที่ปังกร

ในอดีตกาลมีพระพุทธรูปพระนามว่า ทีปังกร ๒ พระองค์ จึงเรียกพระองค์แรกว่า พระปฺราณทีปังกร (ปฺราณ มาจากคำว่า โบราณ แปลว่า อดีต) และเรียกพระองค์หลังว่า พระปัจฉิมทีปังกร

ในทางเถรวาทได้กล่าวถึงประวัติของพระทีปังกรพุทธเจ้าไว้ว่า เมื่อศาสนาพระสรนังกรพุทธเจ้าอันตรธานไป ในสารมณฑลทุกปีเดียวกัน มีพระพุทธรูปมาอุบัติเป็นองค์ที่ ๔ และเป็นองค์สุดท้ายของกัป พระนามว่า "ทีปังกร"

พระทีปังกรพุทธเจ้า ประสูติเป็นทีปังกรราชกุมาร แห่งราชวงศ์กษัตริย์แห่งรัมมวดีนคร พระราชบิดาทรงพระนามว่าพระเจ้าสุเทพ และพระราชมารดาทรงพระนามว่า พระนางสุเมธาเทวี ทีปังกรราชกุมารทรงเกษมสำราญอยู่ ๑๐,๐๐๐ ปี ในปราสาท ๓ หลัง ชื่อว่า หังสา โกญจา และมยุรา เหมาะสมตามฤดูทั้ง ๓ ทรงมีพระมเหสีนามว่า ปทุมมาเทวี และทรงมีสนมณารีแวดล้อมอีก ๓๐๐,๐๐๐ นาง วันหนึ่ง ทีปังกรราชกุมารเสด็จประพาสอุทยาน ทรงทอดพระเนตรเห็นเทวทูตทั้งสี่ คือ คนแก่ คนเจ็บ คนตาย และนักบวช พระองค์จึงมีพระทัยน้อมไปทางบรรพชา

เมื่อพระนางปทุมมาเทวีประสูติพระโอรส พระนามว่า อุตภักขันธกุมาร จึงได้เสด็จออกบรรพชาในราชอุทยานนั้นด้วยชชชชช ๘๘,๐๐๐ เชือก มีผู้ออกบรรพชาตามจำนวนโกฏิหนึ่ง หลังจากทรงบำเพ็ญความเพียรอยู่เป็นเวลา ๑๐ เดือน ในวันเพ็ญเดือนวิสาขะ พระองค์ก็นำบริษัทเข้าไปบิณฑบาตข้าวปายาสในนคร ตอนเย็นทรงปลีกจากคณะ ทรงรับหญ้า ๘ กำ จากอาชีวกชื่อ อานันทะ และนำมาปูลาดเป็น โขริบัลลังก์ใต้ต้นเลียบ (ต้นมะกอก) ปราบพระยามารกับพลมารนับอสงไขย และได้ตรัสรู้เป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

ในคืนนั้น พระที่ปังกรพุทธเจ้าทรงแสดงปฐมเทศนา แก่พระภิกษุผู้บรรพชาตามจำนวน
โกฏิหนึ่ง ที่สวนนันทาราม ทำให้พระภิกษุโกฏิหนึ่งนั้นสำเร็จเป็นพระอรหันต์

ธรรมาภิสมัยในพุทธกาลของพระที่ปังกรพุทธเจ้าบังเกิดขึ้น ๓ วาระ คือ

- วาระที่ ๑ แสดงปฐมเทศนา ธรรมาภิสมัยบังเกิดแก่มนุษย์และเทวดา ๑๐๐ โกฏิ
- วาระที่ ๒ แสดงธรรมแก่ อสุภักขันธกุมาร ราชโอรส ธรรมาภิสมัยบังเกิดแก่
มนุษย์และเทวดา ๑๐๐,๐๐๐ โกฏิ
- วาระที่ ๓ แสดงธรรมบนดาวดึงส์เทวโลกโปรดพุทธมารดา ธรรมาภิสมัยบังเกิด
แก่เทวดา ๕๐,๐๐๐ โกฏิ

พระที่ปังกรพุทธเจ้า ทรงประชุมสาวกสันนิบาต ๓ ครั้ง

- ครั้งที่ ๑ ทรงแสดงโอวาทปาฏิโมกข์แก่พระสงฆ์สาวกและเทวดา ๑๐๐,๐๐๐ โกฏิ
ณ สวนนันทาราม
- ครั้งที่ ๒ ทรงแสดงโอวาทปาฏิโมกข์แก่พระสงฆ์สาวก ๑๐๐ โกฏิ ณ นารทภูฏ ซึ่ง
เป็นสถานที่ที่พระองค์ทรงมานารทภัยพร้อมบริวารหมื่นหนึ่ง ให้อยู่ในโศดา
ปัตติผล และทรงบวชมนุษย์ ๑๐๐ โกฏิที่นำมาพลีกรรมภัยด้วย
เอหิภิกขุอุปสัมปทา ภิกษุเหล่านั้นสำเร็จเป็นพระอรหันต์ทั้งหมดภายใน ๗ วัน
- ครั้งที่ ๓ ทรงแสดงโอวาทปาฏิโมกข์แก่พระสงฆ์สาวก ๕๐,๐๐๐ โกฏิ ณ ภูเขา
สุทตฺตสนะ

พระที่ปังกรพุทธเจ้าทรงมีพระสาวกองค์สำคัญ คือ

- พระอัครสาวก คือ พระสุมังคละเถระ และพระติสสะเถระ
- พระอัครสาวิกา คือ พระนันทาเถรี และพระสุนันทาเถรี
- พระอุปัฏฐาก คือ พระสาครเถระ

พระที่ปังกรพุทธเจ้าทรงมีพระวรกายสูง ๘๐ ศอก เมื่อพระชนมายุได้ ๑๐๐,๐๐๐
ปี จึงปรินิพพานที่นันทาราม หลังจากนั้นพุทธศาสนาของพระองค์ก็ดำรงอยู่ต่อมา
ถึง ๑๐๐,๐๐๐ ปี จึงอันตรธานไป

ในศาสนาของพระที่บึงกรพุทธเจ้า พระโคตมพุทธเจ้าเสวยพระชาติเป็นสุเมธดาบส ได้นอนทอดตนเป็นสะพานเหนือเปือกตมให้พระพุทธรเจ้าข้ามไป จึงได้รับพุทธพยากรณ์ว่าจะได้เป็นพระพุทธรเจ้าในอนาคตกาลข้างหน้า พระนามว่า พระศรีศากยมุนีโคตมบรมครูโคตมพุทธเจ้า

ในอุโบสถของฝ่ายมหายาน จะสร้างพระรูปของพระที่บึงกรอยู่ในตำแหน่งของพระพุทธรเจ้าในอดีตของพระพุทธรแห่งตรีภค ชาวจีนเชื่อว่าวันสมภพของพระองค์คือวันที่ 22 เดือนแปดจีน หลักฐานที่กล่าวถึงพระองค์ในพระสูตรของฝ่ายมหายาน ได้แก่^[2]

- พุทธมูลจริยาสูตร กล่าวว่าเมื่อทรงอุบัติขึ้น ได้เกิดมหาประทีปดวงใหญ่ขึ้นเอง ซึ่งประทีปนี้อาจเป็นสัญลักษณ์ถึงปัญญาญาณของพระพุทธรเจ้า
- วิมลเกียรตินิทเทศสูตร กล่าวถึงประทีปที่เกิดในสมัยพระที่บึงกรพุทธเจ้า สามารถจุดต่อประทีปอื่นๆ ได้เป็นจำนวนพัน เปรียบได้กับการที่พระโพธิสัตว์ได้สืบต่อภาระหน้าที่ในการสั่งสอนสรรพสัตว์ให้เข้าถึงโพธิญาณ และกล่าวว่าเหตุที่มีประทีปเกิดขึ้นพร้อมพระที่บึงกร เพราะครั้งหนึ่งได้เติมน้ำมันประทีปจุฑามหาพระพุทธรเจ้าทุกวัน โดยไม่ย่อท้อ
- ฌปารมิตาสูตตร กล่าวว่าพระที่บึงกรเคยอุทิศร่างกายต่างประทีปจุฑามหาพระพุทธรเจ้า จึงได้รับพุทธพยากรณ์ว่าจะได้เป็นพระพุทธรเจ้าในกาลต่อไป
- อากมสูตรและมหาปรัชญาปารมิตาศาสตร์ กล่าวว่าพระที่บึงกรเป็นผู้ประทานพุทธพยากรณ์แก่พระศากยมุนีพุทธเจ้า